Ioan Holender merită statuie!

(Mircea Bunea, 27 septembrie 2007)

Odată, pe vremea când regretatul Iosif Sava – Dumnezeu să-l odihnească! – încă mai realiza la televiziune superbisimele sale emisiuni cu Invitații Eutherpei, l-a avut ca oaspete pe un eseist fost și demnitar, îngropat cu onoruri militare, Dumnezeu să-l ierte! Trecând elegant de la una la alta, dialogul dintre cei doi s-a inflamat brusc în clipa în care, în stilu-i caracteristic, gazda a întrebat pe un ton grav, dar cu fața luminată de un zâmbet aparent suav: Domnule... pentru dumneata ce înseamnă a fi patriot? Răspunsul a căzut imediat, trăsnet: Maestre, las-o baltă, doar știi că patriotismul nu-i decât o strângere de buci!

Ochelarii pe care îi ținea ridicați pe fruntea-i prelungită-n chelie au aterizat pe nasul moderatorului de parcă ar fi fost aruncați din ceruri, iar privirea deja îi căpătase luciri metalice. Ca și când n-ar fi auzit bine, Iosif Sava a repetat întrebarea. A primit același răspuns. La care a replicat aparent calm: Poate nu știți că, la școala din Iași, pe vremea lui Antonescu, am avut un profesor care își făcuse un obicei din a ne repeta nouă, copiilor de alogeni, până la greață: Bă, aceștia, să nu uitați niciodată că mâncați pâine românească! Așa înțelegea respectivul să se manifeste ca patriot român, atunci. Imediat după război, amintiți-vă, generației mele – din care și dumneata faci parte – i se repeta, tot până la greață, că a fi patriot român înseamnă a iubi fierbinte Uniunea Sovietică. Acum, după Revoluția din decembrie '89, din nou s-a schimbat de semn. Chiar ieri am citit într-un săptămânal a cărei redacție este burdușită cu intelectuali subțiri, de tranziție, că un antiamerican este un antiromân... E ca și cum, pentru unii, USA, a devenit Uniunea Sovietică Ailaltă!

Eseistul l-a întrerupt cu un aer de satisfacție: Dar până acum n-ați făcut decât să-mi dați dreptate... Absolventul de umanioare, cum îi plăcea din când în când să se autodefinească, Iosif Sava l-a contrazis din nou: Vă reamintesc că, prin '46-'48, pentru că au înființat asociația Mihai Eminescu, care se opunea sovietizării, Șerban Cioculescu, Theodor Mihadaș, Dinu Pilat, Vladimir Streinu, Constant Tonegaru, Iordan Chimet și încă alții au fost arestați, iar apelurilor făcute pentru eliberarea lor la forurile internaționale din SUA, Franța și Belgia nu li s-a răspuns în nici un fel. În 1951, la 42 de ani, Anton Golopenția a murit în închisoare tot pentru că pledase ideea națională. Rezistența din munți n-a fost și ea dovadă de patriotism? Poeziile lui Goga și Blaga, scrierile lui Nae Ionescu n-au fost scoase de pe piață din aceleași motive? Și nu s-a întâmplat la fel și cu Operele lui Constantin Rădulescu Motru, și cu Mircea Eliade și cu alții? Cazul Petre Țuțea nu vă spune nimic? De unde până unde atâta bășcălie la oameni ca dumneavoastră atunci când vine vorba de patrie, patriot, patriotism? N-am fost, nu sunt și nu voi fi niciodată Vocea Patriotului Naționale, îmi repugnă excesele naționaliste, de șovinism să nu aud că iau foc, sunt absolut sigur, că noi, românii, nu suntem buricul pământului, dar, vorba unui prieten publicist și scriitor, un om are o singură patrie, restul fiind țări. Rămîn la convingerea că patriotismul există, că trebuie să existe, și că patriot român este acela care simte românește, care face ceva bun, palpabil, pentru România și pentru valorile românești...

Întâmplarea tocmai pomenită mi-a revenit în memorie sâmbătă, 1 septembrie, la Sala Palatului, cu prilejul deschiderii celei de a XVIII-a ediții a Festivalului și Concursului Internațional George Enescu, iar cel care mi-a declanșat amintirea a fost Ioan Holender, cetățean austriac născut la Timișoara. Aflat într-o formă de zile mari, în calitate și de director artistic al Evenimentului

bucureștean – da, cu „E” mare! – Ioan Holender a dovedit că simte românește mai mult decât toți patrioții de serviciu care, în ultimii ani, mai agresivi decât însuși agresivul Ceaușescu, s-au lăfăit și încă se mai lăfăie cu vorbe calpe despre scumpa noastră țțăărrrrisâșoarăăăă pe sticla televizoarelor dâmbovițene. Iar credibilitatea și simțirea românești ale lui Ioan Holender n-au avut ca suport numai cuvintele românești – altminteri simple, dar și bine alese, rostite și cu mult duh! -, ci, mai ales, **faptele sale**; ca și când n-am fi știut cât efort, câtă stăruință proprie a depus pentru modificarea acusticii, Ioan Holender s-a bucurat împreună cu noi pentru că, în sfârșit, în Sala Palatului se aude cum se aude [deși, magister dixit, pianul încă „nu mușcă” sala așa cum trebuie]; ca și cum n-am fi simțit că aerul aceleiași incinte ne fierbe ca pe ouă, Ioan Holender ne-a promis – și si-a ținut cuvântul! – că de mâine, instalația de aer condiționat o să funcționeze nemțește, nu românește!; ca și când el n-ar fi știut, și nici unii dintre noi n-am fi știut că decesul lui Ludovic Spiess a fost inima rea pe care i-au provocat-o niște neica nimeni, veleitari de duzină, care acum mimează tristețea cu o obrăznicie incredibilă, Ioan Holender a propus un minut de reculegere, de față fiind însuși Președintele României, domnul Traian Băsescu – care, spre cinstea sa, împreună cu alte sute de persoane, a pus privirea în pământ întru amintirea marelui dispărut; ca și cum n-am ști că, la Viena, de bune decenii, ocupă fotoliul pe care au stat cândva Mahler, Richard Strauss, Karajan... Ioan Holender a fost și a rămas un om de o sociabilitate copleșitoare, un om de lume ai cărui adversari permanenți – trufia, vedetismul, incorectitudinea, necinstea, hoția și impostura – n-au nici o legătură nici cu etnia și nici cu naționalitatea cuiva anume; ca și cum n-am ști cât de greu – și pe ce sume de bani! – răspund ofertelor de participare, grație lui Ioan Holender, calitatea invitaților străini participanți la actuala ediție a Festivalului Enescu este mult mai prestigioasă decât a multora dintre festivalurile de top, recunoscute în lume; ca și cum n-am ști că mulți dintre români au ajuns să cultive oroarea de identitatea căreia îi aparțin, neapărat anacronică, neapărat tribală, uneori chiar de șatră, rușinea de a fi român, nu? iată că Ioan Holender a ajuns – pentru prima dată în istoria Festivalului Enescu!!! – să aducă la București soliști români mai cunoscuți peste fruntarii decât în țară, transformând deschiderea festivalului într-o exclusivă și superbă seară de muzică românească, de valoare românească autentică; ca și cum n-am ști că trăim în țara în care, la un moment dat, s-a furat până și steagul românesc de pe Palatul Parlamentului României, Ioan Holender vine cu un gest stupefiant, pentru unii: a renunțat la banii pe care i-ar fi meritat cu prisosință pentru organizarea actualei ediții a festivalului...

Simțire românească la un cetățean austriac care n-a uitat că s-a născut în România? Da, cu asupra de măsură! Așa cum a fost și simțirea românească a cetățeanului român Iosif Sava, născut evreu. Căruia, nu departe de Academia de Muzică, deja i s-a ridicat un bust. Și bine s-a făcut! De ce nu s-ar proceda aidoma și cu Ioan Holender, tocmai pentru că se află lângă noi și îl dorim printre noi încă mulți alți ani de viață în sănatate!? Și pentru că tot veni vorba: De ce Piața Operei Naționale din București nu se numește încă Piața Ludovic Spiess? Oare numai pentru că tatăl său a fost neamț?